

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening

Karlen fra Højelse

Vintersollhvert er snart længe siden. Og overgangen fra det gamle til det nye sender strakt tankerne frem mod det gryende vår. Vores drømme bliver dog hurtigt gjort lidt til skamme, når kulden stadig bider i kinderne, og de lyse aftener lader vente på sig.

De indendørs sysler rækker i dag sjældent til andet end et spil på Ipadden eller computeren - gerne hver for sig. I bedste fald kan vi samles om en film på flimmerkassen.

Der var en gang, at mørketid var fortællelid. Man samlede om stearinlyset med hver sine sysler, mens der samtidig blev fortalt historier. De gamle videregav de historier de selv havde fået fortalt som børn. Vi kender dem nok mest som halvglemte gamle folkeeventyr, folkesagn, eller måske som skæmte viser. I dag nok mere et kuriosum, men en gang en vigtig ingrediens i det vi i dag med et fint ord kalder sammenhængskraft. Historiefortællingen var meget mere end blot underholdning. Det var både dannelse og kulturoverlevering mellem generationer.

Måske har også det lille folkesagn fra Hedeboegnen været på repertoire her omkring.

En karl fra Højelse havde været i Jersie for at besøge sin kæreste. På hjemvejen red han forbi Naurbjerg højen i Kirke Skensved sogn og så, at den havde den rejst sig på fire gloende pæle. Troldfolken holde gilde derinde med dans og bægerklang. En troldkælling kom ud og rakte karlen en drik i et sølvbæger. Han kastede bægerets indhold bagud, men en dråbe faldt på hestens lænd, og der blev hårene straks svedet af. Karlen red i fuldt firspring mod Højelse med bægeret, mens troldkællingen for efter ham med en højt hævet grødslev. Han var lige ved at blive indhentet, da en anden troldkælling, der var sur over ikke at være inviteret til gildet, råbte "rid af det boldre ind på det knoldre", Hun mente dermed, at han skulle ride af vejen og ind på den pløjede mark. Han skulle ride på tværs af plovfurerne, for så måtte troldkællingen træde på hver fure for ikke at gøre korsets tegn. Således nåede karlen først til Højelse kirke og kastede bægeret ind på kirkegården - på indviet jord. Karlen slap fri af troldkællingen. Og hvis du en dag kommer forbi Højelse Kirke, vil du kunne se, at bægeret i dag bruges som alterbæger.

Steen Skovbus

Indkaldelse til generalforsamling 2017

Tirsdag den 14. marts 2017 kl. 19.00 på Bredekærgård

Dagsorden

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Regnskab
4. Beretning fra eventuelle arbejdsgrupper
5. Forslag, herunder kontingentforslag
6. Valg

Bestyrelse

På valg er:

Torben Eg – modtager genvalg

Lars Andersen – modtager genvalg

Ib Woidemann – modtager ikke genvalg

Kristian Pedersen – modtager genvalg

Peter Kay – modtager genvalg

Suppleanter

På valg er:

Jørgen Arnull – modtager genvalg

Ole Olsen – modtager genvalg

Lise Heeno – modtager genvalg

Revisorer

7. Eventuelt

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest den 7. marts 2017.

Eventuelt indkomne forslag vil blive offentliggjort på foreningens hjemmeside den 8. marts 2017

Foreningens reviderede regnskab for 2016 vil kunne ses på generalforsamlingen samt på foreningens hjemmeside fra den 1. marts 2017.

Efter generalforsamlingen er foreningen vært ved et mindre traktement.

Driftsregnskab for perioden 1. januar – 31. december 2016

Kontingent		73.923,00	
Foreningstilskud		70.975,00	
Hans Lars Andersens Fond		20.000,00	
Honorarstøtte, jazz		7.149,50	
Lotteri		6.210,00	
Salg af bøger		509,00	
		<u>178.766,50</u>	
Arrangementer:			
Nytårskur	14.984,37		
Gule ærter	21.764,00		
Fastelavnsfest	2.060,45		
Jazz m.m. på gårdspladsen	- 66.257,38		
Skovtur	52.020,80		
Den Gamle By i Aarhus	4.539,02		
Høstfest	- 5.638,27		
Mosedede Fort, foredrag	- 2.269,31		
Jytte Hilsen, foredrag	190,00		
Mortens Aften	2.094,34		
Julestue	- 11.990,48		
Juletræsfest	<u>2.373,85</u>	13.871,39	
Medlemsblad, inkl. tryk, porto og omdeling		41.519,96	
Udvalg:			
PR og Hjemmeside	8.652,21		
Interview	8.309,20		
TV-projekt	16.988,83		
Medlem og regnskab	<u>2.912,00</u>	36.862,24	
Historie:			
Billedbehandling	5.944,00		
Indretning af museum/udstilling	<u>40.423,29</u>	46.367,29	
Driftsomkostninger:			
Forsikringer	8.771,73		
Kontorartikler, porto og gebyrer m.m.	17.138,94		
Kontingenter	3.838,00		
Repræsentation og gaver	2.051,74		
Møder og generalforsamling	15.405,61		
Kørselsgodtgørelse	<u>3.000,00</u>	50.206,02	188.826,90
	Underskud		10.060,40

REGNSKAB

Status pr. 1. januar 2017

AKTIVER

Kassebeholdning	402,50
Nemilmeld – juletræsбилletter	7.000,00
Udlæg Gule Ærter 2017	598,50
Udlæg Nytårskur 2017	1.542,88
Danske Bank	167.499,86
Danske Bank	204.545,56
Danske Bank	<u>326.556,20</u>
	708.145,50

PASSIVER

Forudbetalt kontingent	1.700,00
Forudbetalt ”Gule ærter”	950,00
Skyldig TV-projekt	1.998,00
Hensat til bogudgivelser	184.545,56
Kapitalkonto:	
Saldo pr. 1. januar 2014	529.012,34
Underskud	<u>10.060,40</u>
	518.951,94
	708.145,50

VIGTIGT

Foranstående driftsregnskab for perioden
1. januar - 31. december 2016
samt status pr. 1. januar 2017 er ikke revideret.

Der vil kunne forekomme enkelte tekst- og beløbsjusteringer, som følge af revisionen.

”Traktørstedets” varekøb, varesalg samt omkostninger indgår i de enkelte arrangementers omsætning.

Foreningens regnskab for 2016 med revisorpåtegning vil kunne ses på generalforsamlingen samt på foreningens hjemmeside fra den 1. marts 2017.

Vandmøllen

Vandmøllen dukker op herhjemme i den tidlige middelalder (ca. 1050-1200). Faktisk er de første arkæologiske fund fra omkring år 1000. De første skriftlige kilder stammer fra Vittskövle i Skåne (1131) og Næstved (1135), hvor vandmøllerne nævnes i forbindelse med stedets klosteropbygning. Alt tyder da også på, at det er munkene der bringer tekniken til Danmark fra det sydlige Europa, og at det er i forbindelse med klostervæsnet opståen og udbygning, at der for alvor kommer gang i møllebyggerierne.

Ishøj har også haft sine vandmøller. Lille Vejleå har gennem historien været Ishøjs mølleå. Lille Vejleå er landskabs- og kulturhistorisk en del af Heden, eller rettere Hedeboegnen. Det område der dækker det skovløse og tidligt opdyrkede morænelandskab, ligger i trekanten mellem København, Roskilde og Køge. Lille Vejleå ligger i den vestlige ende ved Solhøj, omkring 30 meter over havet faldende i Torslunde til 20 meter, Ishøj til 10 meter og ved Pilemølle ca. 5 meter over havet.

Langs Lille Vejleå menes at have ligget fire møller, Store Mølle, Lille Mølle, Pile Mølle og sandsynligvis en ved Strandgår-

den, der hvor Strandgårdsskolen ligger i dag. Pile Mølle bliver første gang nævnt ved navn i 1604 i forbindelse med et påbud om renovering. Den nævnes dog allerede, sammen med Store Mølle d. 9. april 1387 i en skrivelse, hvor Biskop Oluf giver de to møller til Sankt Laurentii Alter i Roskilde. Pile Mølle overgår til selveje i 1747.

Lille Vejleås epoke som mølleå forsvandt samtidig med, at de forskellige vandindvindingsanlæg langs åen blev taget i brug. De store vandmængder der blev pumpet op og sendt ind til de tørstende københavnere afstedkom en voldsom grundvandssænkning omkring Lille Vejleås udspring, hvilket til tider næsten tørslagde den.

Pile Mølle blev i 1907 ombygget til vindmølle og fortsatte som sådanne ind til 1946.

Tekst: Steen Skovhus

FASTELAVNSFEST

Søndag d. 26. februar '17 kl. 11.00

Bredeskærgård Tranegilde Landsby

Fastelavnstrylleri Slå katten af tønden

Kåring af bedste kostume

Fastelavnsboller Godteposer Cacaomælk Juice Kaffe/the

ENTRÉ

for børn og voksne

40 kr.

11.00

Fastelavnstrylleri

Ballonshow

med Benedikt

12.00

Tøndeslagning

Delt i aldersgrupper

Godteposer

13.00

Kåring af bedste kostume

TILMELDING

Tilmelding og betaling foretages
på www.ishoejlokalhistorisk.dk

Thorslunde-Ishøj
Lokalhistoriske Forening

Førårstfest

BREDEKÆRGÅRD

Lørdag d. 8. april '17 kl. 10.00-15.00

NYT FRA WEBMASTER

**Nu kan du selv være med
til at skrive historie.**

Et af Thorslunde-Ishøj Lokalhistorisk Forenings formål er bl.a. at indsamle billeder og historier fra Ishøj, Torslunde og Tranegilde.

På hjemmesiden har du muligheden for, at bidrage til historien ved at uploade egne billeder og historier.

Vil du bidrage med din historie om Ishøjs udvikling, er du velkommen til at indsende dit bidrag, ved at gå på siden <http://ishoejlokalhistorisk.dk/billedarkivet/> og følge vedledningen.

Husk en beskrivelse af det du indsender med bl.a. årstal og vigtig dit navn.

TAG MED

INVITAION TIL MEDLEMMER AF
Thorshunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening
på HELDAGSUDFLUGT

DEN FYNISKE LANDSBY

Lørdag d. 17. juni 2017

En landsby fra H.C. Andersens tid

Den Fynske Landsby er et frilandsmuseum, der viser et fynsk landsbymiljø, som det så ud på H.C. Andersens tid.

Et besøg er som en rejse i 1800-tallet. Her er genskabt en landsby med originale bindingsværksbygninger, blomsterhaver, hegn, gadekær og bygade - alt sammen omgivet af dyrkede marker. I landskabet mellem bygningerne kan du følge dyrkningen af marken, iagttage gamle danske husdyracer, se haver med kulturplanter og eksempler på fynske nytte- og prydhaver.

Levende historie

På mange af årets dage og gennem hele sommeren kan du møde folkene fra Levende Historie. Med udgangspunkt i daglige gøremål og sysler viser og fortæller de om det liv og den dagligdag, man havde i en fynsk landsby i 1800-tallet.

Program

07.45	Ishøj Station ved Netto	11.00	Guidet rundtur	14.00	Landsbyen på egen hånd
09.45	Sejlads på Odense Å	12.45	Frokost i	15.45	Hjemrejse
10.45	Den Fynske Landsby		Havestuen og Teglværket	17.30	Ishøj Station ned Netto

Deltagerpris:

600 kr.

Turen gennemføres kun ved mindst 30 deltagere.

Tilmelding og betaling

Tilmelding kan ske på foreningens hjemmeside

www.ishoejlokalhistorisk.dk
eller på tlf. 4030 3538.

Betaling sker ved overførsel til konto 1551-6278124

HUSK at skrive navn, adresse og telefonnr. Herefter bliver deltagerbillen fremsendt

Deltagerprisen inkluderer:

Bustransport
- Ishøj - Odense og retur
Morgenkaffe/the med brød
Sejlads på Odense Å
Entré til Den Fynske Landby
Guidet rundtur
Frokost
- med øl, vand, snaps, kaffe/the

LILLE HERRED

Der var en gang – sådan begynder alle gode historier - et lidet herred, det var så lille at det ikke fik et rigtigt navn – så Lille herred blev det kaldt og bestod af det vi i dag kender som Torslunde, Ishøj, Høje Tåstrup og Sengeløse sogne.

Hvornår selve herredet opstod vides ikke. Sandsynligvis mange år før der blev oprettet kirkelige sogne. Det er nemlig sådan, at bortset fra navnet Lille Herred bærer alle de andre danske herreder et by- eller stednavn der alle anses som ældre end, eller i hvert fald fra den tidlige vikingetid.

Om ordet "herred" blev anvendt fra start vides ikke. Første gang vi ser det anvendt i Norden er i Knud den Helliges gavebrev fra 1085, hvori en række godsgaver til kirken i Lund stedfæstes til de sjællandske herreder, hvori de lå.

Herred er jo som bekendt betegnelsen for en juridisk og administrativ retskreds. Men fra start skal opdeling af landet nok mere ses i nødvendigheden af, at organisere et større forsvar af landet, samt muligheden for at kunne rekruttere styrker til de store vikingetogter.

Det er ikke usandsynligt, at der gjaldt den samme forpligtelse for de enkelte herreder, hvilket så kunne indikere at Lille Herred både var et rigt og frugtbart område. I nogle fortællinger beskrives det da også, at Danmarks bedste jord lå i netop Lille Herred.

Det er lidt overvældende at tænke, at hvis bare hvert herred skulle stille med en 5-6 skibe med en bemanning på 40-70 mænd, så ville man i alt kunne stille med ca. 1000-1200 skibe og en 50-60.000 vikinger om nødvendigt. Som et kuriosum har det største Roskilde-skibe besætning på 100 mand.

Hvor herredstinget har stået vides ikke, men måske omkring Thorsbro, her er der beretninger om, at egnens piger og karle samledes med nabo herredets ditto for at danse og feste, ja der skulle endda have opstået en hel markedsstemning, med madboder og lignende.

Thorsbro er et godt bud den nærliggende Thorslundemagle var herredets største by – magle betyder stor, så store Thorslunde. Der findes også et gammelt vers der siger det samme.

”Thorslundemagle er en storstad,
alle dens gårde ligger på rad.

Nord for byen kan man pløje og så,
syd for byen kan man fisken få,
østen for byen kornet male,
vesten for byen gudsord tale”

Se det var en rigtig storstad.

Det burde den selvfølgelig også være, for østen om byen huserede Balder og vesten for, Ise .

Balder i Baldersbrønde, Thor I Thorslunde, Ise i Ishøj og så Kong Huddinge ved Hundige strand, Herredets sydgrænse – Fire kæmper på rad alle boende ved Baldersbækken og Lille Vejleå.

Selv om det ikke er fortællinger om ellepigerens dans ved kilden, der gav navnet Ellekilde, så mangler kvinderne ikke i folkfortællingerne fra Lille Herred.

Længst borte fra kæmpernes byer, oppe i Sengeløse Sogn står Snubbekorsø, ganske nær ved herredets østgrænse. Det blev rejst af Eskild Hemmingsøn Snubbe, af Hvidernes Æt, til Bytteborg, på det sted hvor hans kvinde måtte barsle i året 1230. Stedet blev opfattet som helligt, og så sent som 1702 findes der optegnet klager over,

LILLE HERRED

at almuens folk knæler ved korset. Om stedet også var helligt før 1230 vides ikke. Men sagnet om hende, kvinden, hvis navn ikke nævnes, men hvis vi dyrkes gennem slægterne. For den bad folket under snubbes kors. Det faldt og det stilledes op på ny. Uheld skulde der ske, om det fjernedes. Her var noget, som ikke kunne dø.

Snubbekorset er nu ikke det første mærke sat af en kvindelig kraft. Modsat korset, ved den vestlige herredsgrænse, ved Vadsby, lå engang en stor sten der, som det siges, skulle være kastet mod Fløng Kirke. Der var en stribe eller rille omkring den. Det var et mærke efter kæmpekvindens Hosebånd - Hosebåndet brugt hun nemlig til at slynge stenen afsted. - Og det er ganske vist. For var det en mandlige kæmpe ville han selvfølgelig have brugt næven og i stedet sat fingermærker i stenen.

I Ishøj var der også en sten med riller, om den samledes Bymændene og børnene legede at de malede korn i rillerne. Stenen hed male-stenen eller måske Maglestenen - Den store sten.

Ingen nulevende har nogensinde set stenen, men man kan jo også spørge sig selv, hvorfor skulle en sten også mindes, når nu så meget andet bliver glemt?

I 1577 var det slut med Lille Herred som blev opslugt af det større Smørum Herred, og som stødte op til Sokkelund Herred, Men i år 1600 blev der nok lidt uenighed om Herredsgrænsen, i hvert fald måtte nogle sogne flytte herred. Det blev nu ganske kort for allerede i 1662 gjorde man hele området til Københavns Amt.

Et af de sidste levn om det forsvundne Herred er, den dengang, "Gammel Roskilde Kro" - Den seneste krobygning ligger der endnu og øl bliver der sikker stadig drukket, da det er spejderne der har overtaget stedet. Men den lå ved det der var det gamle Herredsskel - et gammelt brolagt vadested.

Ved dette skel, i kroen, holdtes på gammel tid den årlige fugleskydningsfest og ved denne fest blev der denne ene gang om året lagt penge i en lille bøsse, der hang i kroens forstue.

Over bøsken hang et lille vers:
Guds fred med den som villig letter den
kummerfulde broders nød,
Som slukker tørst og hunger mætter,
o, var det kun med sparsom brød.
Thi gud ser ej på riges hånd, men på den
fromme givers ånd.

Så noget tyder på, at det ikke ligefrem er en afholdskro.

Dette lille vers skulle være digtet af HC Andersen i forbindelse med hans første rejse til København, - hvilket et gammelt avisudklip også skulde bevidne.

"Og det er ganske vist" - Skrev den selvsamme HC Andersen i eventyret om den lille fjer der blev til de syv høns.

*Tekst: Steen Skorbus
Redigeret af Peter Kay*

SÆT X

Jazz på

Søndag d. 28. maj 2017
kl. 13:00-16:00 Bredekærgård

Danish Jazzmen

Grunden til Danish Jazzmen blev lagt i 1995, da kulturhuset Portalen i Hundige startede Dixiejamssessions. Vi stod på scenen i næsten 10 år. Med nogle få udskiftninger blev vi i 2002 til Danish Jazzmen, og har i årene opbygget et dejligt repertoire af New Orleans- og dixieland-jazz.

GRØN ISHØJ Søndag d. 18. juni 2017 Bredekærgård

12:00-13:00 BørneJazz

Martini

Jazzsangerinden og sangskriver Kira Martini og hendes lystige og storsvingende orkester Martini's, byder på en festlig koncert for børn i alle aldre, med helt nye børnesange fra Kira's fantasi, barndom og guitar, som til efteråret udkommer på pladen "Boogie-Woogie-Jazz".

13:45-16:45

Doc Houlind Revival All Stars med Deborah Herbert

Efter 40 år som top revival trommeslager, formede Doc Houlind så i 2002 sit nuværende All Stars Band, hvor han har opfyldt en ambition om at stå i front af orkesteret som trompetist. Deborah Herbert er en kunstner af sangen

Jazzkoncerterne er gratis for medlemmer af Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske forening.

ENTRÉ for andre er 25 kr. pr. person - dog undtaget er GRØN ISHØJ, som er gratis.

I KALENDEREN NU

gårdspladsen

Søndag d. 2. juli 2017 kl. 13:00-16:00

Bredekærgård

River Jazz & Blues Band

en velrystet cocktail af jazz, blues og latin - serveret med jysk lune! Bandet har spillet på de danske musikscener siden 1971 – og nærvær og engagement er stadig i højsædet hos dette originale og alsidige jazzorkester,

Søndag d. 16. juli 2017 kl. 13:00-16:00

Bredekærgård

Norbert Susemihl's Joyful Gumbo

Jazzbandet har en meget høj standard af musikalsk kvalitet, musikalitet og fornemmelse for musikken.

Repertoiret består af hele det store spektrum af nutidens New Orleans Music: Traditionel jazz - Ragtime - Calypso - Swing - Gospel - Funky Brassband Style - Rhythm & Blues.

Søndag d. 6. august 2017
kl. 13:00-16:00

Bredekærgård

Hans Knudsen Jump Band

JUMP... må beskrives som en råswingende og bluesmættet musik, der også har boogie woogie og gospel som væsentlige ingredienser. Derfor har den ægte jump tydeligvis også sine rødder i det musikalske New Orleans.

Søndag d. 27. august 2017

kl. 13:00-16:00

Bredekærgård

Vestre Jazzværk

Bandet har siden midten af 70'erne været et af de mest veletablerede og velspillende danske orkestre inden for den traditionelle jazz.

NOVEMBER

Torslunde

- eller ”Store Torslunde” som den engang har heddet.

Torslunde er en af de landsbyer, der ligger indenfor det storkøbenhavnske område. Det man ser af selve landsbyen, når man kører ad Torslundevej røber ikke meget om, hvor hyggelig den egentlig er. Torslundevej! Den burde have heddet Torslunde Landevej. Den er en bred og næsten lige vejbane, på hvis søndre side hele Torslunde ligger og gemmer sig på et imod syd skrånende areal, og på hvis nordre side der blot ligger et stort firmas kontor- og lagerbygninger. Herudover strækker sig kun åbne marker så langt man kan se imod nord. Nogen udpræget forretningsgade er Torslundevej heller ikke. På den kilometerlange strækning finder man kun en eneste forretning: købmanden – og han lader til at være landsbyens eneste handlende.

Fra den brede og ucharmerende ”landevej” fører nogle småveje og stræ-

der sydpå og ned i landsbyen, og under normale forhold må her være både smukt og fredeligt. Med ”normale forhold” mener jeg, når gigantiske gravemaskiner og trucks på larvefødder og kæmpestore lastbiler ikke brummer, brøler og buldrer såvel for- som baglæns op og ned ad de smalle stræder, og når samme stræder ikke mest af alt har lighed med et gennembombet skyttegravsafsnit på østfronten under anden

verdenskrig.

Sådan ser det altså blot ud en januardag i 1977 i Torslunde, men når engang det kloakeringsarbejde, man er i gang med, er tilendebragt, stræderne fremkommelige og den idylliske plet har fået sit normale udseende, så må der være rart at bo bag de mange store træer, der skærmer landsbyen imod nordenvinden og imod støjen fra trafikken oppe på den store Torslunde Landevej.

TORSLUNDE

Da jeg nu var kommet til Torslunde midt i alt dette roderi, og da kloakrør, skurvogne og arbejdende vejmand slet ikke er noget uinteressant motiv at give sig i kast med, så besluttede jeg at forsøge at køre ned ad et af stræderne på trods af skiltet med ”Gennemkørsel forbudt”. Hvis jeg nu kunne få tegnet et typisk torslundemotiv medens kloakeringsarbejdet stod på, kunne både tegning og tekst få en aktuelt indhold. Det første stykke af strædet, jeg kørte ned ad, var lidt smattet. Nogle få meter længere nede var det nærmest en plørende, hvori hjulene havde problemer med at finde fast grund under dækkene. Fra plørerenden kunne jeg se et virkeligt godt motiv et halvt hundrede meter længere nede, men for at komme frem til det, var jeg tvunget til at forcere en meget lidt farbar strækning med sten- og lerblandet pladder, og allerede en halv meter længere fremme begyndte vognens forende at

synke faretruende. Jeg opgav og begyndte tilbagetoget. Nogle af vejarbejderne stod og betragtede den håbløse idiot, som for det første var fræk nok til at køre ned ad strædet på trods af advarselsskiltet, og for det andet var så indbildsk at tro, at han kunne gennemføre den ekspedition i en bil med

almindelige hjul. Det ville sandsynligvis have frydet dem en ganske lille smule, hvis jeg var blevet hængende i pløret og havde været nød til at bede dem om hjælp.

Navnet Torslunde lader til at have sin oprindelse i gudenavnet Thor. En ”lundr” - som lund blev stavet på olddansk – var betegnelsen for en lille skov. Så kan man spørge sig selv, hvilken forbindelse en lille skov på dette sted kan have haft med guden Thor.

Der kan være den mulighed, at her har ligget en skovomkranset bakke, hvorpå man i oldtiden har afholdt gudehov for Thor. Fra sidt i 1700-tallet har landsbyens navn været stavet som det staves i dag, men i 1300’rne hed den Torslundæ maghlæ, (Torslunde-Magle) eller Store Torslunde – hvilket kunne tyde på, at her også engang har ligget et Lille Torslunde i nærheden.

Tegninger og tekst: Jørgen Brendekilde

Skansen i Stockholm??, en forlystelsespark som er kendt for sin Allsång, Dyrepark og gamle forretninger, hvad har det med slægtsforskning at gøre.

Da jeg begyndte at søge min slægt i Sverige opdagede jeg at en del af slægten kom fra Hög, gård Nr.18 hvor de har boet i flere generationer. Hög er en lille by som i dag hører under Kävlinge kommune.

Ved et besøg i den for mig nye forening Kävlingebygdens Släkt- och Folkklivsforskere, fik jeg at vide at ved enskiftet i 1823 blev gård Nr.18 flyttet ud af byen som så mange andre gårde på den tid.

I Juni 1972 brændte den gård som på Skansen blev kaldt Ravlundegården og der blev søgt overalt efter en ny Skånegård, flere gårde blev undersøgt og Skansen var beredt til at betale 100.000 kroner for en ny gård, Experterne blev enige om at Hög Nr. 18 var den bedste til formålet, ydermere blev den stillet gratis til rådighed, dog skulle Skansen betale de omkostninger der var i forbindelse med flytningen. Selve flytningen var ikke et stort problem, gården var trods det at den havde ligget på en flad slette uden særlig lævelholdt, selvom den havde stået ubeboet siden 1920'erne. Tømmeret var i god stand, og bindingsværkshuse er jo den tids elementhuse.

Idag står gården på Skansen og er genskabt både udvendigt og indvendigt som den så ud i ca. 1920.

På grund af at der stadig var folk som kendte gården og havde kendt de menne-

sker som havde boet på gården var det muligt at samle ting sammen som havde tilhørt gården, eller ting som passede til den tid.

Min slægt boede på gården fra ca.1736 til 1864, derefter solgte Kjerstina Jönsdotter gården.

1736/1788 Sven Jönsson- Kristina Jönsdotter

1789/1795 Kirstina Jönsdotter

1795-1820 Jöns Nilsson- Hanna Svendsdotter

1823/1828 Arrendator Nils Trufvedsson/Hanna Svendsdotter

1828/1843 Trued Olsson/Kjerstina Jönsdotter

1844/1864 Kjerstina Jönsdotter

Tiden før 1736 er usikker, da der ikke findes noget skrevet om tid-ligere ejere, men jeg søger stadig.

Tekst: Flemming Funder

SET & SKET

På sporet af årgang 1946

I slutningen af oktober 2016 havde vi besøg af tidligere kulturminister Jytte Hilden. Det var imidlertid ikke i politisk forbindelse, hun gæstede Bredekærgård, men derimod om hendes tilbageblik på de sidste 70 år.

Hun fortalte om ”På sporet af årgang 1946”, en bog, som hun havde skrevet sammen med en gammel kollega fra undervisningstiden Inge Dalsgaard.

Årti for årti hjælper historiske pejlemærker om stort og småt erindringen på gled, og de ledsagende illustrationer fra katalogerne fra Daells Varehus og Magasin, der viser tidens skiftende mode, kalder smilet frem.

1946 var det år, hvor der blev født flest børn i Danmark – i hvert tilfælde indtil videre. Hun fortalte om alle de ting, som var sket og opfundet de sidste 70 år.

Kvindernes ligestilling i samfundet har nok været en af de største kampe i de sidste 100 år.

Jytte Hilden var meget optaget af hvad og hvornår kvinderne blev synlige i det offentlige rum.

Danske kvinder fik stemmeret i 1915. Forud var gået årtiers kamp, der mobiliserede tusindvis af kvinder fra slutningen af 1800-tallet og kulminerede med et stort demonstrationsoptog på Amalienborg Slotsplads den 5. juni 1915. Her markerede over 12.000 kvinder, at de med grundlovsændringen endelig var blevet fuldgældige borgere i det danske samfund.

Herefter gik det slag i slag.

Efter foredraget blev der serveret en lækker anretning

Foto: Peter Kay Tekst: Kirsten Sterren Wind

Mortens And

Ole Kok's Mortens And aften er blevet et tilløbsstykke ud over det sædvanlige. Den sprøde and med brunekartofler, rødkål og det sure - for slet ikke at tale om desserten - lagde hurtig bunden for en fornøjelig aften.

Aftenens underholdende kunstner meldte sig syg fra morgenstunden. Gode råd

var dyre for arrangørerne - men alt ordnede sig til sidst.

Efter middagen trådte det utænkelige ind i lokalet - den tidligere bakkesangerinde og humørbombe, Charlotte Emmery havde lagt vejen forbi og underholdte gæsterne, så de lå flade af grin.

Foto: Steen Skovhus Tekst: Peter Kay

Jul på Bredekær

Det årligt tilbagevendende julemarked blev igen i år en kæmpe succes. Flere hundrede mennesker fra nær og fjern besøgte Bredekærgård den sidste weekend i november 2016.

Alle var i julehumør og salget gik forrygende.

Selvom gården ikke var dækket af et tykt lag sne, så kom sneemanden alligevel forbi og ikke nok med det - nissefar og nissemor og sågar nissen med rensdyret kiggede også indenfor.

Foto & tekst: Steen Skovhus & Peter Kay

TRADITIONEN TRO

Juletræs-fest

Flere hundrede juleglade børn og voksne deltog i en forrygende juletræs-fest i Ishøj Skolehal 4. juledag.

En veloplagt nissefamilie viste vejen rundt om juletræet til tonerne af de gamle julesange, spillet af de fire julemusikanter. Senere var nissefar og nissemor i spisen for de mange sanglege. Både de voksne og børnene morede sig kongeligt hele aftenen. Da BRO, BRO BRILLE var omme fik alle børnene deres godteposer og efter at kaffe og kringler kom på bordet til de voksne, faldt der ro over salen – men det var kun indtil nissefamilien kaldte til Limbodans. Så blev der fart over Julefesten igen.

Tekst og Foto: Peter Kay

Ishøj

I 1970 blev ”Vejlebrohallen” bygget og taget i brug den 28. februar 1971. Dengang var ”hallen” omgivet af marker, hvor kornet om sommeren bølgede som et gyldent løv og hvor sneen om vinteren lå fint og uberørt på store arealer. Men så begyndte folk at flytte til Ishøj – til byen udenfor København med de nye boliger og de mange muligheder. Idrætscentrets nærmeste nabo var dengang Lille Vejlegård, på hvis jorder ”hallen” er bygget.

Byen Ishøj udviklede sig i 1970’erne med eksplosiv hast, fra ca. 3.500 indbyggere i 1970 til ca. 20.500 i 1980, hvilket svarer til indbyggerantallet i dag i Ishøj.

Borgerne i Ishøj blev både flere og mere aktive, hvilket bl.a. medførte at ”Vejlebrohallen” fik vokseværk. I 1973-75 blev de første boldbaner anlagt og i 1978 blev Vejlebroskolen bygget og dermed fik ”Vejlebrohallen” en ny nabo – nemlig en idrætshal – hal II og endnu flere boldbaner.

I 1979 blev tilbygningen taget i brug og dermed nye gode omklædningsfaciliteter og klub- og mødefaciliteter. Men borgernes aktivitets iver fortsatte og der blev taget tennisbaner og endnu flere fodboldbaner i brug.

”Vejlebrohallen” blev voksen og skiftede navn til Ishøj Idrætscenter.

Ishøj Idrætscenter 1989 er et center i fortsat udvikling og brusende af aktivitet. Et center som i løbet af det seneste år har indviet nye samværslokaler mellem hallerne, nye depotrum og ikke mindst et stadion, der åbner muligheder for nye idrætsudøvere og nye aktiviteter.

Ishøj Idrætscenter omfatter i dag ca. 218.071 m² indeholdende 16 fodboldbaner, 5 håndboldbaner, 4 tennisbaner, 2 kastegårde, 1 grusbane med lys, kondibane og stadion, samt mange andre faciliteter.

Borgerne i Ishøj udvikler sig – måske gør Ishøj Idrætscenter det også i tiden der kommer.

Teksten til julemærke 1989 er skrevet af John Romlund, Ishøj Kommune.

Teksten er forkortet og redigeret af Peter Kay

TRADITIONEN TRO

Gule Ærter

Vanen tro mødte 200 festglade medlemmer op i Ishøj Kulturcafes store sal til de traditionelle gule ærter.

Gule ærter er ellers ikke noget man sådan historisk forbin- der med fest- mad, men det er det her i foreningen. En tradition der startede

helt tilbage i 1990 og som ingen har i sinde at gøre til historie de første mange år frem. Her ligger selvfølgelig en stor opgave på alle jer bedsteforældre's skuldre. I skal ikke blot lære børnebørnene at gå til juletræ. I skal også lære dem at spise gule ærter, for ellers.....

I år var der fint besøg, selveste ”Dronning Margrethe” kiggede lige forbi, og fik mulighed for at tale til folket. Revyskuespilleren Per Dahl gav en forrygende parodi på vores Dronning, ikke et øje var tørt – Gud bevare mig vel.

Per Dahl fortsatte med en blanding af ældre revyviser flot akkompagneret af Allan Sten og morsomme historier. Festlig og fornøjelig underholdning som gav god motion til lattermuskkerne.

Foto og tekst: Steen Skovbus

Thorsbro januar 2017

Det er koldt derude, men det varmer, når vi ser tilbage på 2016.

Vi var klar over, at 2016 ville blive rekord år, men ikke at det blev så markant. Besøgstallet er opgjort til 1350, og det er 50 % op i forhold til et godt år, hvor der typisk er ca. 900 besøgende på Værket.

Det er både godt og skidt for det forpligter jo, men vi gør vores bedste.

Der er generalforsamling på Værket torsdag den 30. marts 2017 kl. 19.30.

Ved generalforsamlingen ser vi tilbage

på det gamle år, og vi bliver meget kloge på de nye tiltag inden for vandforsyningen, f.eks. blødt vand, som er meget aktuelt og noget af det mest spændende.

Sæson 2017 begynder den 9. april med en aktiv søndag og efter påske den 25. april, har vi den første tirsdag med åbent hus kl. 18.00 til 20.00.

Program for 2017 kommer i næste blad maj 2017.

Vi ses på Værket Niels Meldgaard

Frivilligt **KULTURELT** Arbejde

Billedscanning

Lokalhistorisk Arkiv har rigtig mange papirbilleder, som venter på at blive scannet og beskrevet.

Denne opgave har Lokalhistorisk Forening påtaget sig.

Det er en fantastisk spændende, interessant og lærerig opgave.

Man kan ikke undgå gennem billederne at komme bag den lokalhistoriske fortælling og sjæl.

Hvad et billede og dens motiv kan fortælle er ubeskriveligt. Ens fortidsfantasi kommer uvægerlig på en prøve, hvor mer' vil have mer'.

Har du lyst til at deltage i dette arbejde, er du meget velkommen til at rette henvendelse til foreningens formand, Steen Skovhus, på tlf. 3056 4364.

Selve scanningerne foregår i foreningens hovedkvarter på Bredekærgård i Tranegilde By.

Foreningen hjælper med instruktion og samler frivillige i mindre hold til opgaven, så der bliver et socialt miljø at "arbejde" i.

BESTYRELSEN

Formand	Steen Skovhus	3056 4364
Næstformand	Torben Eg	3139 0846
Kasserer	Birgit Hansen	2851 3139
Sekretær	Preben Kok	4068 2681
Webmaster	Lars Andersen	2372 2145
Bestyrelsesmedlem	Ib Woideemann	4373 9918
Bestyrelsesmedlem	Arne Sørensen	4092 8438
Bestyrelsesmedlem	Kristian Pedersen	4373 7329
Bestyrelsesmedlem & redaktør	Peter Kay	4030 3538
Suppleant	Jørgen Arnull	4363 2216
Suppleant	Ole Olsen	2945 0811
Suppleant	Lise Heeno	4018 1844

LOKALHISTORISK ARKIV

Arkivet er åbent hver tirsdag fra kl. 14.00 til kl. 19.00.
Ferielukket i juli og mellem jul og nytår

Arkivet kan også kontaktes på telefon 43 54 64 75.
Spørg efter Troels Øhlenschläger eller Lars Hansen.

E-mail: lars.hansen@kroppedal.dk

Hjemmeside: ishoejlokalhistorisk.dk

Sæt dit præg på bladet!
Skriv eller ring
til redaktøren
med gode ideer og tips.

Næste nr.:
MAJ 2017

Ansvarshavende: Steen Skovhus
Redaktør: Peter Kay
Oplag: 1.200 stk.
Tryk: PrintXpress aps.
Hammerholmen 39 F
2650 Hvidovre
ISSN 0902-6592
Kontingent 2016: 75 kr. for enlige
100 kr. for husstand

ARRANGEMENTER

14. februar '17 kl. 19.00	Bredekærgård	Foredrag
26. februar '17 kl. 11.00	Bredekærgård	Fastelavnsfest
14. marts '17 kl. 19.00	Bredekærgård	Generalforsamling
6. april '17 kl. 10.00-15.00	Bredekærgård	Forårsfest
28. maj '17 kl. 13.00-16.00	Bredekærgård	Danish Jazzmen
17. juni '17 kl. 7.30-17.30	Odense	Den Fynske Landsby
18. juni '17 kl. 12.00-13.00	Bredekærgård	Martini's for børn
18. juni '17 kl. 13.45-16.45	Bredekærgård	Doc Houllind Revivel
2. juli '17 kl. 13.00-16.00	Bredekærgård	River Jazz & Blues Band
16. juli '17 kl. 13.00-16.00	Bredekærgård	Nobert Susemihl
6. august '17 kl. 13.00-16.00	Bredekærgård	Hans Knudsen Jump
13. august '17	Sjælland	Skovtur
27. august '17 kl. 13.00-16.00	Bredekærgård	Vestre Jazzværk
3. september '17 kl. 10.00-15.00	Bredekærgård	Høstfest

HUSK

jævnligt at kigge på vor hjemmeside
www.ishoejlokalhistorisk.dk
og se de sidste nye opdateringer med bl.a.
arrangementer og foredrag.